Seat No. : _______________

NF-123

December-2015

M.A., Sem.-III

503 : Gujarati

(તુલનાત્મક સાહિત્ય)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

સૂચના : (1) કુલ **પાંચ** પ્રશ્નો છે.

(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. તુલનાત્મક સાહિત્યની વિવિધ વિદ્વાનોએ આપેલ વ્યાખ્યાઓ અને તેમાં સ્પષ્ટ થતાં લક્ષણો સમજાવો. **14**

અથવા

તુલનાત્મક સાહિત્યના સ્વરૂપ સિદ્ધાંત અને કાર્યક્ષેત્રની સમીક્ષા કરો.

2. તુલનાત્મક સાહિત્યમાં અનુવાદની અનિવાર્યતા સમજાવી, તેની સમસ્યાઓની સોદાહરણ ચર્ચા કરો. **14**

અથવા

"તુલનાત્મક સાહિત્યની આધુનિક વિભાવના પાછળ વિશ્વ સાહિત્યની વિભાવનાએ પ્રેરકબળ તરીકે કામ કર્યું જ છે." – આ વિધાન સમજાવો.

3. ગુજરાતી વિવેચનના માર્ગ પર સંસ્કૃત વિચારધારાની પ્રભાવક અસરની પૃષ્ઠ ભૂમિકાને મૂલવો. **14**

અથવા

"ગાંધીજીનું ગુજરાતી સાહિત્યમાં સાહિત્યકાર કરતાંય વિશેષ તો પ્રેરક અને પ્રભાવક પરિબળ તરીકેનું સ્થાન છે." – આ વિધાનની સાર્થકતા ઉદાહરણ સહિત સિદ્ધ કરો.

4. પ્રાદેશિક પરિવેશની દૃષ્ટિએ 'માનવીની ભવાઈ' અને 'મૈલા આંચલ' બંને નવલકથાઓનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરો. **14**

અથવા

'માનવીની ભવાઈ' અને 'મૈલા આંચલ' બંને નવલકથાઓના ચરિત્ર ચિત્રણને કેન્દ્રમાં રાખી તુલનાત્મક સમીક્ષા કરો.

5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **14**

(1) 'The criticism of comparision' નિબંધ કોનો છે ? આ નિબંધમાં તુલનાત્મક સાહિત્યની વ્યાખ્યા કોની છે ?

(2) વ્યાપક સાહિત્યને અંગ્રેજીમાં શું કહે છે ?

(3) કાકાસાહેબ કાલેલકર અનુવાદકને કયા નામે ઓળખાવે છે ?

(4) તુલનાત્મક સાહિત્યનો સર્જન ક્ષેત્રમાં સમાવેશ થાય કે વિવેચન ક્ષેત્રમાં ?

(5) તુલનાત્મક સાહિત્યમાં 'અસર' ના મહત્ત્વના ત્રણ પક્ષ કયા ?

(6) હિન્દુ લોકજાગૃતિ અર્થે ગાંધીજીએ કયું પત્ર શરૂ કર્યું ?

(7) ગાંધીયુગના સાહિત્ય દ્વારા કયા જીવનલક્ષણો પ્રચાર પામ્યાં ?

(8) ઉમાશંકરના પ્રથમ કયા કાવ્યમાં ગાંધીજીના યુગસંદેશનો મંગળ શબ્દ વ્યક્ત થયો છે ?

(9) 'માનવીની ભવાઈ' કયા શ્રેષ્ઠ પુરસ્કારથી પોંખાઈ ?

(10) 'માનવીની ભવાઈ'ની રચના સાલ જણાવો.

(11) 'કાળના પાડનાર તારુ નખ્ખોદ જજો' – વાક્ય કોણ બોલે છે ?

(12) 'મૈલા આંચલ' નવલકથાના લેખક કોણ છે ?

(13) 'મૈલા આંચલ'માં ગાંધીવાદી વિચારોનું પ્રતિનિધિત્વ કરતું પાત્ર કયું છે ?

(14) કમલા કોના તરફ આકર્ષાય છે ?